

MARIBORSKI

Političen list.

*Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.*

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6:50 mesečno.
Četrletno K 19:50.
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Madžarske meje se ne spremenene.

Demisija italijanske vlade. — Iz Narodnega predstavništva. — Poljsko-češki poboji.

Državne importne centrale.

(Odpomoč proti navijanju cen.)

Samovoljno navijanje cen v prosti trgovini je vsekakor največje zlo našega časa. Iz njega izhajajo skoro vsa druga zla: draginja, pomanjkanje, beda, verižništvo, stavke in še sto in sto drugih manjših. Države in njihove oblasti se trudijo na vse mogoče načine, da bi temu odpomogle: ustanavljajo kontrolne komisije, centrale in ekspoziture, predpisujejo maksimalne cene in višino postavnega dobička itd., toda vse to pomaga prav malo, ali pa popolnoma nič. Trgovca ki trguje v sedanjih razmerah trgovine ni na ta način nikoli mogoče uspešno kontrolirati. Pregledovanje faktur ne pomaga popolnoma nič, ker če se dajo potvoriti bankovci, se dajo fakture še lažje.

Tekom vojne in po vojni so se ustanovile razne državne trgovske centrale, prehranjevalni uradi, aprovizacije, ministrstva za prehrano itd., toda enega, kar bi bilo posebno v sedanjih težkih poveljnih časih, ko gledajo oni redki izvoljenci, ki imajo sredstva v rokah, da čim bolj obogate, medtem ko propadajo milijoni soljudi, onega ni ustanovil

Bajka o Pepeluhu.

(Dolenjska pravljica.)

(K jutrajšnji premijeri »Pepeluh«.)

Neki oče je imel tri sinove. Dva sta bila pametna — a tretji je bil neumen. Rekli so mu Pepeluh, ker je vedno ležal na peči in je jedel kruh iz pepela. Igral se je z mačkom, s katerim je oral po pšenu, ki se je sušilo na peči. Ko je oče umiral, je naročil svojim trem sinovom, da naj pride vsak večer eden na njegov grob. Prvi večer je prišla vrsta na najstarejšega — a ta ni hotel iti, ampak je dal Pepeluhu hlebec kruha, da je šel na mesto njega. Drugi večer je prišla vrsta na srednjega in je storil istotako. Tretji večer je šel Pepeluh zase. Ko je ležal na grobu, se mu v spanju prikaže oče in ga pohvali, da je prišel. Dal mu je srebrno piščalko in mu je rekel: Tu imaš piščalko. Kadar boš nanjo zapiskal, se ti prikaže velik konj, in ti bo spolnil vsako željo, kar boš hotel. Pepeluh je odšel domov in je legel za peč a brata sta se iz njega norčevala.

Takrat je vladal v deveti deželi kralj, ki je imel eno edino hčer. Ker ni vedel, komu bi jo dal, je dal izkoptati na dvoru dolgo jamo in je dal razglasiti po vsem svetu, da bo njegov naslednik tisti, ki bo preskočil to jamo. Tudi oba brata sta odšla na to

nihče, da, še celo ideja take naprave ni prišla nikomur na misel.

V mislih imam tukaj napravo, ki bi se dala označiti s tremi besedami: »Državna importna centrala«. Državna importna centrala bi bila ministrstvu za prehrano podrejen državni zavod. Ta zavod bi naj bil monopolizirano podjetje, ki bi izključno samo ono imelo pravico, naročati v inozemstvu ono blago, ki ga lastna država nima, ki je pa za vsakdanje življenje neobhodno potrebno. Tak zavod bi se namestil v kakem važejšem centru države, najbolje v glavnem mestu, ter osnoval podružnice v vseh trgovskih krajih cele države. Uradništvo in delavstvo centrale in podružnic, bi moralo biti od države plačano in trgovsko naobraženo. V inozemstvu pa, kjer so nabavni viri blaga, ki ga moramo importirati, bi se poslali istotako od države nameščeni ter centrali in prehranjevalnemu ministrstvu podrejeni potniki, ki bi tam sklepali trgovske kupčije v imenu centrale. Še bolje pa bi bilo, če bi se ustanovile v vseh državah, od koder bi se računalo na stalen import, nekake ekspoziture te centrale.

Ti potniki, oziroma ekspoziture, bi nabavljale blago ter skrbele za njega transportacijo v skladišča centrale. Centrala bi po-

tekmo. Ko je bil Pepeluh sam, je zlezal s peči in je zapiskal. Prikazal se je konj in Pepeluh se je spremenil v krasnega viteza. Pri tekmovanju so vsi vitezi popadali v jamo, samo eden je preskočil na drugo stran in je izginil. Kralj je dal izkoptati še širšo jamo in je zopet povabil viteze in zopet se je zgodilo tako. Ko je bilo tretje tekmovanje, je vdarila kraljčina neznanega jezdec v čelo in se je zasvetila v njem zlata zvezda, tako, da se je vsa ravan svetila, kakor v solncu. Toda vitez je pobegnil.

Ko se je Pepeluh vračal domov, je našel v gozdu svoja brata, in ju je pretepel. Ko sta brata prišla domov, sta stokala in se pritoževala, da ju je v lesu srečal neznan vitez in ju je pretepel. Pepeluh pa je rekel: Aha, ali sem vajul! Pepeluh pa je bil zavezal čelo, kjer se je svetila zvezda. Brata sta rekla: Kaj boš ti, reval! Še nikjer nisi bil. Čemu pa imaš obvezano čelo? Pepeluh je rekel: Veja — robida me je udarila v gozdu.

Kralj je poslal svoje glasnike po vsem svetu iskat neznanega viteza, ki je bil preskočil jamo. Glasniki so prišli tudi na Pepeluhov dom. Vprašali so Pepeluha, zakaj ima obvezano čelo. Brata sta rekla, da je neumen. Pepeluh se je ustrašil in se je dotaknil čela, pri tem se je obveza premaknila in po vsej hiši se je zasvetilo kakor od

tem to blago razdelila po obsegu in po potrebi svojim podružnicam; te bi ga pa dalje oddajale trgovcem detajlistom. Oddajati bi ga morale po enotnih cenah ter predpisati vsakemu trgovcu za celo državo veljaven maksimalen dobiček. Razen teh državnih central pa ne bi smel nihče naročati v inozemstvu blaga, ter ga istotako tudi nihče ne bi smel prodajati po drugačnih, nego predpisanih, splošnoveljavnih cenah. To poslovanje pa ne bi smelo biti birokratično, ker sicer bi se lahko zgodilo, da bi celo obratovanje šepalo, ali pa, da bi bilo na ta način nabavljeno blago še dražje, nego v prosti trgovini.

S tem bi bila nekako ukinjena prosta trgovina in v trgovskih krogih bi nastal velik nemir in upor. Toda ukinjenje proste trgovine bi, v sedanjem razvojnem razmerju, škodovalo samo onim, ki kopičijo milijone, odpomoglo pa bi na mah milijonom in milijonom izkoriščenega, posebno nižjega in srednjega ljudstva.

Med vojno se je prosta trgovina več ali manj ukinila in nekateri so trdili, da je to draginja celo povečalo. O tem, kar je bilo med vojno prav, ni moj namen na tem mestu premotrivati; niti ne vprašanje v koliko so

solnca, tako da so vsi ostrmeli. Glasniki so vzeli Pepeluha s seboj in je postal kralj v deveti deželi.

Peter List.

Povesti iz našega parka.

Našega Vuka prvi in zadnji izlet v svet.

(Vsem mladim psičkom v opombo in svarilo.)

(Konec.)

Med tem so prišli mimo otroci in dva dečka sta se takoj približala Vuku. Videlo se je, da jima ugaja. Vuku je bilo to prav po volji; spremljal je nekaj časa otroke, lovil je njih prste, s katerimi so ga dražili, potem pa je obstal na cesti in ni vedel, kam naj gre. Ljudij je bilo vedno več na ulici in vsi so ga gledali in klicali. Zato se je obrnil nazaj v park; preletel je nekaj cest, toda svet se mu je zdel popolnoma zmešan; zato se je obrnil zopet nazaj in je kmalu prišel v visoko ulico, kjer so bile hiše na obeh straneh in nikjer več nobenega drevesa. Vuk je gledal nekoliko začudeno, toda pot mu je kazala iti naprej in ko je bil že zelo daleč, se mu je zdelo, da je lačen in utrujen, kajti doslej ni še nikoli toliko hodil in doma je jedel neprestano. Mogoče, da se je pri tem spomnil tudi na svojega bratca, kajti stal je

imeli ti nezadovoljneži prav. Pečati se hočem samo s sedanostjo, katere težo občutimo vsi.

Prosta trgovina je v normalnih razmerah, oziroma je bila v nekdanjih časih, ki se pa najbrž nekaj desetletij še ne povrnejo, celo blagodejna. Bazirala je po večini na konkurenci. Preobilica blaga je omogočala, da je vsak pameten trgovec gledal na to, da prodaja svoje blago ceneje nego njegov tovariš iste branže, ter tako poveča svoj konzum, ker je vedel, da zasluži pri velikem konzumu z malim dobičkom več, nego pri majhnem konzumu z velikim dobičkom.

Sedaj tega ni več. Konkurenco je, najbrž za vselej, odpravila — organizacija. Trgovci so se organizirali in mesto da bi konkurirali med seboj v nižanju cen, konkurirajo v višanju. Temu je deloma krivo pomanjkanje blaga; jako dvomljivo pa je, da bi celo obilica blaga to spremenila.

Taka centrala bi bila najbolj nujno potrebna za importno blago, bila bi pa istotako blagodejna tudi za blago, ki se prideluje in producira v državi sami.

Podal sem tu le par glavnih misli. Morda se bodo zdele komu boljše, toda eno je gotovo, ba bi se dalo navijanju cen od pomoči edinole na ta način. —r.

Politični pregled.

Madžari nočejo mirovati. Nekemu madžarskemu poročevalcu nasproti se je izjavil Apponyi v Neuilly, da se položaj Madžarske na mirovni konferenci jako boljše. Dočim so hoteli poprej zavezniki Madžarsko popolnoma uničiti, izgleda sedaj, kakor da mislijo to namero opustiti. Največ je pridobila madžarska mirovna delegacija na ugledu s tem, da se je odpovedala vsem zgodovinskim mejam in tradicijam ter postavila vse svoje zahteve na moderna načela samoodločbe. Madžarska zahteva za vse odvzete pokrajine glasovanje, ki naj odloči usodo teh ozemelj. S tem pa je spravila v zadrego mirovno konferenco, ki bi nasprotovala sama svojim temeljnimi načelom če bi plebiscitu ugovarjala. — Po našem mnenju je g. Apponyi jako najven, če to res misli; mirovna konferenca je nasprotovala tem „temeljnimi načelom“ že opetovano, da, lahko trdimo, da v ogromni večini slučajev, najbolj pa v slučaju našega Primorja. Mo da pa imajo Madžari več simpatij

do lgo na enem mestu in je premišljal, kam je zašel. Tu sta prišla mimo dva moža in sta ga poklicala:

„Ps, ps, ps.“

Vuk bi se sicer za take klice ne bil zmenil, v svojem sedanjem položaju pa je nekoliko sklonil glavo in se je približal. Mož sta šla naprej in sta ga vabila za seboj. In res: Vuk je njima sledil. Bil je še mlad in neizkušen, zato ni mislil, da imata z njim hudobne namene. Lezel je počasi in nevoljno za njima. Zavila sta po ozki ulici navzgor in eden od njiju je hotel Vuka prijeti in odnesti s seboj. Vuk se je tega ustrašil in je odskočil nazaj — v kljub temu je šel za njima, ko je videl, da ga vabita z lepimi besedami.

Prišli so na konec ulice, tam so hiše izginile, okoli so bili vrtovi in nizke ograje. Vuku se je zdejo, da postaja zaspan. Pot in zimski dan sta ga popolnoma utrudila. Najrajši bi bil legel ob cesti na tla in si nekoliko odpočil. Toda moža sta ga vabila in njemu se je zdejo, da jima mora slediti; bal se je, da bo ostal sam in zapuščen na cesti.

Pot je vodila naprej med vrtovi in ograjami; eden iz mož je posegel v žep in je vzel ven nekaj, kar je bilo podobno koščku kruha; Vuk je počakal in je z nezaupljivimi očmi gledal

pri antanti kakor mi, ki smo se zanjo borili ter ji obilno pripomogli do zmage tedaj, ko so bili Madžari njeni največji sovražniki. Vederemo!

Nejasen položaj na Portugalskem.

Politični položaj na Portugalskem je še vedno nepojasnjen. Pred nekaj dnevi so nas razburile vesti, ki so poročale o komunistični revoluciji, potem je pa vse utihnilo in nihče ne ve, kaj se godi v deželi permanentne revolucije. Po zadnjih vesteh je baje železničarska stavka končana; o vladi pa ni nobenega sporočila.

Nemiri na Japonskem. Nemiri, ki razburjajo staro Evropo so se razpasli tudi na daljni vshod v deželo solnca, v Nipon. Poročila iz Japonske naznanjajo, da so izbruhnila po vseh večjih mestih delavska gibanja, ki nimajo samo gospodarskih, ampak tudi politične cilje. Nekateri trdijo celo, da gre za širjenje boljše vizma, drugi pa stavijo za vzrok borbo za moderni volilni sistem. Med drugim zahtevajo volilno pravico tudi za polnoletne ženske. Z modernimi evropskimi dobrotami je dobil nekdanj tako idilični Nipon tudi moderne evropske bolezni.

Dnevne vesti.

Dr. Leskovar „čisti“. Slovenec je pozval dr. Leskovarja v svoji številki od 10. t. m. naj prične s čiščenjem Avgijevih hlevov v Mariboru. Temu pozivu se je g. vladni komisar nemudoma odzval, ukinil je odredbo prejšnjega komisarja o suspendiranju in izgonu znanega bavarskega Velenemca, bivšega ravnatelja mestne plinarne, Vielbertha, ter mu zopet poveril vodstvo plinarne. Tako se je začelo to klerikalno „čiščenje“ in po tem, kako se je začelo, se da sklepati, da bo g. novi vladni komisar v kratkem odposlal v avstrijske in nemške liste oklic s katerim pozove vse one izgnane velenemške hujskače, katerih nas je rešil g. dr. Pfeifer zopet nazaj v Maribor. Prišel pa bo čas, ko bo trčal g. komisar kakor bodo trčali tudi njegovi bavarski prijatelji.

„Črna repatica“. Maribor ni imel še nikoli klerikalnega župana, pa ga tudi nikoli ne bo imel. Klerikalni vladni komisar je samo fenomenalen pojav na našem magistratnem nebu, zvezda repatica, ki se je enkrat prikazala, bo pa kmalu spet za vselej izginila v neznan „vsemir“ iz katerega jo je privlekla klerikalna vlada.

Vesela družba pri gosp. Fr. Talerju na Karlovem je darovala »Dijaški kuhinji« v Mariboru K 350.—. Pristrčna hvala!

moža, ki se mu je bližal. Mož pa ga je prijel in ga je stisnil pod pazduho. Vuk je čutil, da je vjet: še malo se je ozrl na okrog, potem pa je trepetaje stisnil svojo glavo med noge.

Čutil je, kako je mož stopil skozi ozko temno vežo v malo sobo, kjer je bilo čuti več različnih glasov.

„Psička sem našel“, je rekel mož in je postavil Vuka na klop pri peči. Ljudje so ga obdali od vseh strani.

„Lep je in debel“, je rekel eden „kakor medved“.

„Lahko bi ga zaklali“, je pripomnil drugi in vsi so se zasmejali. Vuka pa je ta beseda zelo pogrela, kajti dobro je vedel iz svojega opazovanja v kuhinji, kaj pomeni. Drugi so ga začeli vleči za dlake, za ušesa, za rep, tako da je ubogi Vuk nazadnje jezno zarenčal, toda za to mu je dal nekdo udarec po gobčku. Med tem je mož vzel špago iz žepa in jo je zadrnil Vuku okoli vratu.

„Dober je, dve sto kron je vreden“ je rekel in je potegnil Vuka s špago na tla. Privezal ga je za nogo pri klopi in mu je pomolil kos skorje, ki jo je Vuk poduhal pa mu ni dišala. Med tem so se vrnil otroci z izprehoda in so pridrveli v sobo.

„Glejte psička, otroci, igrajte se z njim“.

Ljudski koncert Dijaške kuhinje. Dijaška kuhinja v Mariboru priredi sredi aprila v Götzovi dvorani velik ljudski koncert s sodelovanjem tukajšnje divizijske godbe. Dijaški in dijakinje se že delj časa pridno vežbajo za ta koncert pod vodstvom gg. profesoriev Druzoviča in Berana. Prepričani smo, da bo prihitelo občinstvo iz mesta in okolice na ta koncert, ki naj bi gmotno podprl Dijaško kuhinjo in ob enem nudil lep umetniški užitek.

Vidiranje potnih listov za dijake v Avstriji. Društvo nemških visokošolcev iz Jugoslavije na Dunaju poroča: Zastopstvo avstrijskega državnega urada za zunanje zadeve v Ljubljani je določilo svoj čas pristojbino za vidiranje potnega lista znesek ca. 100 jugoslovenskih kron. Ker je taka vsota za uboge dijake naravnost katastrofalna, je doseglo društveno vodstvo znižanje te vsote za manj imovite dijake, in sicer stane sedaj vidiranje potnega lista 21 K 60 vin., izkaznica za živila pa 10 K 80 vin. jugoslovenskega denarja. Te olajšave se dajo samo od slučaja do slučaja na tozadevne prošnje, ki jih je nasloviti na „Vertretung des österreichischen Staatsamtes für Äusseres“ v Ljubljani, sklicujoč se na št. 725 z dne 7. februarja 1920. Prošnjam je priložiti uradno potrdilo domovinske občine o uboštvu prosilca.

Iz Celovca. Končno se je našel v Celovcu mož, ki je prevzel vso akcijo v svoje roke, to je profesor Lutz. Obrnil se je na antantno komisijo v Celovcu s spomenico v kateri zahteva, da se v Celovcu in v pasu B napravi red, ker sicer ga bo ljudstvo napravilo samo s tem, da bo izvedlo posledico plebiscita ter se pridružilo Jugoslaviji. Lutz prireja tudi shode na katerih pozivlja ljudstvo naj se odloči za našo državo. Maloštevilni siti Nemci in nemčurji ter Italijani mu delajo povsod ovire kjerkoli morejo, toda vse ne pomaga nič. Ljudstvo je na njegovi strani. Kakor izvemo iz neoficijelne strani je že v teku akcija, da se tudi B pas postavi pod našo upravo. Vrše se baje tudi že tozadevna pogajanja.

Konferenca jugoslovenskih in čehoslovaških novinarjev v Pragi. Konferenca jugoslovenskih in čehoslovaških novinarjev v Pragi je trajala štiri dni ter završila s popolnim obojestranskim sporazumom. O posvetovanjih so izdali tudi poseben komunik, kjer naznanjajo, da so se zavezali, da bodo delovali vedno sporazumno in za skupno postopanje obeh bratskih držav. Uredili so vprašanje obojestranskega poročevalstva, protestirali proti Nittijevemu predlogu, da naj se ugodi raznim madžarskim željam na škodo sosednjih držav pred vsem Čehoslovaške in Jugoslavije, ter poslali brzoglavne pozdrave Masaryku, regentu Aleksandru, predsedniku Wilsonu, publicistom Denisu in

Otroci so se spravili okoli Vuka in so se igrali z njim na vse načine: vlekli so ga za noge, za rep in za ušesa, stiskali so ga k sebi, da je komaj dihal in so ga gladili po dlaki tako, da ga je vse bolelo. Iznašli so mu tudi novo ime „pubi“.

Vuk je spoznal, da je napravil veliko nepremišljenost, da je odšel tako mlad in neizkušen v svet. Mučili so ga do pozne noči; niti jesti se mu ni hotelo.

Ko se je okoli vse pomirilo, je zaspal privezan pod klopio in je premišljal v polspanju o svoji bodoči usodi.

Kaj je bilo potem? vprašate. Da, ko bi vedeli. Vuka nismo videli nikoli več. Naznanili smo policiji, da se je izgubil in celo v časopisih je bilo o tem pisano. Pa nič. Nikjer ni bilo nobenega sledu o njem. Njegov bratec je bil zelo žalosten, ko je ostal sam. K sreči je tiste dni prišel sorodnik in ga je odnesel s seboj. Tako smo ostali zopet sami.

Kako se je Vuku nadalje godilo, kdo ve. Morebiti se je udomačil med tujimi ljudmi in je postal na nas. Ali pa je pobegnil in so ga našli cigani in so ga odpeljali s seboj. Ali pa se je izgubil kam po svetu in išče svoj dom brez miru.

Tako je zakrivil sam svojo nesrečo.

Gauvainu v Parizu ter Setonu Watsonu in Steedu v Londonu.

Razstava bosanskih ročnih del. Mariborsko slov. žensko društvo opozarja svoje članice na razstavo bosanskih ročnih del, ki se nahaja v I. nadstr. dekliškega zavoda »Vesne«. Razstava sicer ni velika, nudi nam pa prekrasna in novejša bosanska ročna dela. Še posebej opozarjamo naše dekliške šole. Lastnik razstave dovoli, da si učenke prerišejo posamezne vzorce. Vstopnina 3 K, pri skupnem šolskem obisku po 1 K.

Pesnik Josip Stritar živi, kakor poročajo te dni naši listi v Avstriji v velikem pomanjkanju, ter pozivljajo merodajne faktorje in mu pomagajo. Po našem mnenju bi bilo

bolje, ako bi se preselil v svojo domovino, kjer mora spada. Sicer pa ima v Avstriji svoje otroke — Nemce — ki stoje na precej visokih mestih ter bi mu tudi lahko pomagali.

Trgovska akademija v Celovcu. Avstrijsko naučno ministrstvo je dovolilo, da se celovška trgovska šola spremeni v trgovsko akademijo.

Uspeh čevljarjskih pomočnikov. Kakor znano so zahtevali sedaj čevljarjski pomočniki Slovenije zvišanje prejemkov. Kakor doznavamo so dosegli, da bo veljal tudi zanje naslednjemu 8 urni delavnik ter da bodo imeli 480 K na teden.

Invalidi, vojne vdove in sirote! Bliža se čas, ko se bode sklepalo v Beogradu o invalidnem zakonu. Da kaj dosežemo, treba je tesnega združenja vseh vojnih invalidov, vdov in sirot. V slogi je moč! Ako bodemo skupno dvignili naš glas, ako bodemo skupno postavili naše zahteve, bodemo dosegli da se naše stanje izboljša. V Mariboru obstoja poverjeništvu org. vojnih invalidov, toda žal, da je dosedaj med vami jako malo zanimanja za to organizacijo. Apeliramo radi tega na vas vojne invalide, brez ozira na čin, na vas vojne vdove in sirote, da se pridružite naši organizaciji, katera si je nadala nalogo, težko nalogo, izboljšati gmotno stanje nas, najrevnejših med vsemi. Informacije, katere želite, vam podeli organizacija v pisarni »Koroška cesta 27«. Tam se tudi sprejemajo člani. Torej združite se, kajti združeni bodemo dosegli, kar nam je treba za izboljšanje naših sedanjih gmotnih razmer. Organizacija vojnih invalidov.

„Klub Čechů“ v Mariboru. Masarykova slavnost v nedeljo 14. t. m. ob 10:30 dopoldne v Götzovi dvorani. Vabila so bila poveljstvom ter društvom razdeljena. Reklamacije osebno pri Fr. Burešu, urarju, Aleksandrova cesta, ali telefonično št. 177 in 258. Vabilo velja kot vstopnica. Vstopnine ni.

V ponedeljek, dne 15. t. m. ob 20. uri zvečer predava v mali dvorani Narod. doma g. Dr. F. Müller o koroškem vprašanju. Vabimo cenjeno občinstvo, da se predavanja v čim večjem številu udeleži.

Sokol v Mariboru opozarja, da imajo k družabnemu večeru v soboto dne 13. t. m. ob 20. uri zvečer ob priliki predavanja br. dr. Pivka, pristop le člani društva in po njih vpeljani gosti. Odbor.

Državna stanovanjska komisija v Mariboru javlja, da je pomanjkanje stanovanj v Mariboru tako strašno, da naj se nihče več ne priselil v Maribor, ker bi moral sicer ostati na cesti ali v vagonih.

Ravnateljstvo pošte in brzojava za Slovenijo oglašja: Z dnem 16. marca 1920 se uvede pri kr. poštne uradu Guštani dostavljanje poštne pošiljatev po selskem pismo- noši v sledeče vasi: I. okraj: Javornik, Tolsti vrh (zahodni del), Selenberg; II. okraj Tolsti vrh (vzhodni del) Dobrije, Sešovec. Dostavljanje se bo vršilo I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto. — Z dnem 16. marca 1920 se uvede pri kr. poštne uradu Dravograd zopet dostavljanje poštne pošiljatev po selskem pismo- noši v sledeče vasi: I. okraj Vič, Rebenstein, Gorica, Sv. Lovrenc, Stari grad. II. okraj: Ojstrica, Sv. Duh, Velko, Kozji vrh, Morenhof, Sv. Boštjan. Dostavljanje se bo vršilo v I. okraju vsak pon-

edeljek, sredo in petek v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljanska policija je predvčerajšnjim aretirala italijanskega vojaka Vittoria Casaldia, ki je dezertiral čez demarkacijsko linijo v Jugoslavijo.

Zvit tihotapec. V Ljubljani so prijeli nekega Riharda Trpina, jako zvitega tihota- pca. Čakal je ob železniški progi ter skočil na mimo vozeči tovorni vlak, ter se tako hotel s polnim nahrbtnikom tobaka vtihotapiti v Italijo. Slučajno pa ga je vlakovodja opazil ter izročil policiji.

Nadomestek za tobak. Profesor Führer v Gradcu je odkril, da vsebuje listje nagnoja (Cytisus Laburnum) citisin, ki ima vse one učinke kakor nikotin, ter je radi tega naj- boljši nadomestek za tobak. Okus spominja na macedonski tobak. Nabere se lističe brez trdih pecljev, se jih v senci posuši, poškropi z vodo ter se jih stisnieni v zaprti posodi pušči tri do štiri dni pretvarjati pri 35—40° C.

Pomanjkanje papirja v Nemčiji. Po- manjkanje papirja v Nemčiji postaja vedno bolj občutno ter grozi s popolno katastrofo, ki bi imela za posledico ustavitve mnogo časopisov in zmanjšanje produkcije knjig. Sicer pa bi v Nemčiji to ne škodovalo, ker bi se polovico kar se tiska prav lahko po- grešalo. Tiskajo se dela, ki bi pri nas ni- koli ne zagledala luč sveta. Pa tudi časo- pisje je včasih tako obsežno, da bi ene same številke človek cel teden ne prečital.

Seznam uličnih imen mesta Maribor s prejšnjimi in sedajnimi novimi imeni je iz- šel v samozaložbi knjigarne Vilko Weixl na Glavnem trgu. Ker bode ta majhna knji- žica posebno sedaj ob spremembi imen vsa- komur v korist, se najtopleje priporoča. Za dobiti je v vseh knjigarnah, papirnih trgo- vinah in tobakarnah. Cena K 1'60 komad.

Slov. mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V soboto 13. marca: »Pepeluh«. Ab. A—27.

V nedeljo 14. marca: Popoldne ljudska pred- stava ob znižanih cenah »Revček Andrejček«. Zvečer »Le retour du bal«, »Poljub« in »Lotkin rojstni dan«. Iznen abon.

Razne vesti.

Francoski tobačni monopol. Kakor poroča »Journal« želi skupina ameriških finan- čnikov prevzeti francoski tobačni monopol za 40 milijard frankov ter monopol vžgalic za 20 milijonov frankov. Francoska vlada je ta predlog zavrnila.

Vinska letina v Franciji. Po služ- benih podatkih je pridelala Francija v prošlem letu 51 in pol milijonov hl. vina, to je za 9 milijonov več nego leta 1918.

Švicarske železnice. Dolžina švicar- skih železnic je 2829 km, od teh je 72 km ozkotirnih. V letu 1917 so imele švicarske železnice 1095 normalnotirnih lokomotiv.

Češka akademija znanosti v Pragi in Češko znanstveno društvo v Pragi sta imeno- vala profesorja beogradskega vseučilišča dr. Jovana Radeniča za svojega dopisujočega člana.

Sušak brez razsvetljave. Mesto Su- šak je dobivalo iz reške plinarne plin za raz- svetljavo, sedaj je pa reški župan kratkomalo odpovedal Sušaku reški plin in Sušak je brez razsvetljave. Ima tudi tukaj svoje prste vmes pustolovec d'Annunzio pač?

Zadnje vesti.

Madžarske meje se ne spreminjajo.

Beograd, 12. marca. (Izvirno.) Po semkaj dospelih vesteh je odbil Urvovni svet madžarsko zahtevo po re- viziji njihovih meja napram Jugoslaviji,

Čehoslovaški in Rumuniji. Meje osta- nejo iste, kakor so bile določene v mi- rovni pogodbi.

Demisija italijanske vlade.

Beograd, 12. marca. (Izvirno.) Po vesteh iz Splita je podala itali- janska vlada vsled zunanjih in notranjih težkoč ostavko. Uradno vest še ni potrjena.

Seja Narodnega predstavn- ništva.

Beograd, 11. marca. (Izvirno.) V včerajšnji seji Narodnega predstavn- ništva je govoril tudi poprejšnji mi- nister Korač ter ostro napadal sedanjo vlado. Med njegovim govorom je prišlo do ostrih spopadov in nemirov. Glasovanje o vladinem programu se tudi danes še ni vršilo.

Krvavi nemiri na Tešinskem.

DKU Praga, 11. marca. »Prager Tag- blatt« poroča: V tešinskem plebiscitnem o- zemlju je prišlo do krvavih spopadov med Čehi in Poljaki. V mnogih občinah je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. V Kar- vinu so vdri Poljaki v stanovanja rudarjev ter jih vrgli na cesto. Večino jih je moralo bežati, ter pustiti vse svoje imetje. Isto se poroča iz vseh drugih krajev, kjer so Poljaki v večini. Antantne čete so skoro brez moči.

DKU Moravska Ostrava, 11. marca. Včerajšnja izdaja »Ostravskega Dennika« poroča o nemirih v ozemlju Karvina sle- deče: Prebivalstvo karvinskega okrožja je doživelo danes najstrašnejšo noč. Po cestah so drveli poljski vojaki s strajnicami, puškami in samokresi ter streljali do polnoči. Name- ravali so dobro osnovan napad na Orlice, kar pa so preprečile hitro nastopivše francoske in italijanske čete, ki so jih za Karvinom ustavile, pri čemer je bil ubit en francoski vojak. Tešinska korespondenca po- roča, da je antantna oblast razglasila po vsem Tešinskem preki sod ter oddajo orožja. Pri tem se je ugotovilo, da sta poljska »Rada Naro- dowa« ter »Plebiscitni Svet« oborožila skoro vse poljsko prebivalstvo v tešinskem glasoval- nem ozemlju.

Poljsko-ruski spor.

LDU Berlin, 11. marca. »Vossische Zeitung« javlja iz Breslau-a: Ljudski komisar za zunanje posle ruske sovjetske vlade Čičerin, je poslal v Varšavo novo mirovno ponudbo, v kateri poudarja, da je sedanja boljševiska ofenziva povzročila na Poljskem ofenzivo proti rdečim ukrajinim četam. Sovjetska vlada zatrjuje, da bo takoj ustavila svojo ofenzivo čim jenjajo z ofenzivo poljske čete.

Wilsonovo stališče.

Beograd, 12. marca. (Izvirno.) V svoji najnovejši noti je Wilson sporočil zaveznikom, da ne bi imel nič proti temu, če bi Italija ter Jugoslavija sami pristali na to, da se osnuje po- polnoma neodvisna vmesna reška državnica z večino jugoslovenskega prebivalstva. Odločno je pa proti temu, da bi dobili Jugoslovenci od- škodnino v Albaniji, za kake druge kraje, ki bi jih dobila Italija. Skupnemu sporazumu med Italijo in Jugoslavijo se ne protivi. Če pa do takega sporazuma ne bi prišlo, morajo odločiti rešitev zavezniki v sporazumu z Ameriko.

Proti prepriom s pripadniki antante

DKU Berlin, 11. marca. (Wolff). Osred- nja vlada je izdala oklic, s katerim opozarja prebivalstvo, naj se napram pripadnikom an- tantnih držav, predvsem antantnih misij, vede kolikor mogoče dostojno.

Podružnice Narodne banke SHS.

LDU Beograd, 11. marca. Med narodno banko kraljevine SHS in ministrstvom pravosodja se je sklenil sporazum po katerem se odstopajo narodni banki vse zgradbe in prostori bivše avstro-ogrske banke. V teh zgradbah bo banka otvorila svoje podružnice. Višino zakupnine bodo določili posebni odposlanci.

Poljski ulrepi proti Rusiji.

DKU Pariz, 11. marca. (Brezžično). Po poročilih »Tempsa« so bili na prvi seji varšavske konference določeni osnovni principi, po katerih naj bi se vršila mirovna pogajanja s sovjetsko Rusijo. Med komisijami ki se pečajo s špecijalnimi vprašanji je najvažnejša vojaška, ki sestojata iz Poljakov, Fincev ter Francozov, ki ima namen proučiti koncentracijo francoskih in poljskih čet v slučaju boljševiškega napada. Poljska in francoska armada ostaneta radi kopičenja boljševiških čet na poljskih mejah v stalnem kontaktu. Kakor se trdi, delata Viviani in Klotz na to, da se izpolni poljska želja po skupni finančni in zunanjepolitični misiji s Francijo.

General Franchet d' Esperay pride v Beograd.

LDU Beograd, 11. marca. V nekaj dneh dospe v Beograd general Franchet d' Esperay.

Stavka v Pas de Calais.

DKU Bethune, 11. marca. (Havas). Sledeč včerajšnjemu sklepu sindikalističnega kongresa so stopili danes vsi rudarji v Pas de Calais v stavko.

Wilsonov ali — ali.

DKU Washington, 11. marca. (Brezžično). Predsednik Wilson je izjavil v nekem pismu senatorju Hitchcocku, da bo odklonil vsak pridržek proti členu 10 pogodbe o Zvezi narodov, ker je ta člen temeljni kamen na katerem sloni vsa zgradba Zveze narodov. On nima sicer nič proti pridržkom, ki so sicer samo v drugačni obliki podane iste misli, toda kar se tiče člena 10 je preveč važen, da bi popustil. Odgovornost za odločitev pa prepušča senatu. Po njegovem mnenju naj Združene države k Zvezi narodov ali kratkomalo pristopijo, ali pa naj se z zadevo sploh ne pečajo.

Sporazum med uradništvom in avstrijsko vlado.

LDU Dunaj, 11. marca. Pogajanja uradništva z vlado zaradi povišanja prejemkov so se končala včeraj. Da ugotovi zahtevam uradništva je dovolila vlada dve milijardi kron, zahteva pa mesto dosedanjega šesturnega znanstvenega delavnik.

Velikanska nesreča v Beureuthu.

DKU Beureuth, 11. marca. V rensko-westfalski elektrarni je eksplodiral včeraj zjutraj velikanski parni kotel ter pokopal pod razvaline okrog 90 delavcev. Število mrtvih in ranjenih se računa najmanj na 50 oseb.

DKU Beureuth, 11. marca. Izpod razvalin eksplodiranega kotla se je doslej posrečilo izkopati 11 mrtvih ter 15 težko ranjenih. Obratovanje počiva popolnoma.

Pristaniški požar v Oranu.

DKU Oran, 11. marca. (Havas) V nekem skladišču za vžigalice v oranskem (Francija) pristanišču je izbruhnil požar, ki je prešel dalje na druge objekte ter uničil nad 150.000 ton alkohola. Škoda znaša okrog 70 milijonov frankov.

Borzna poročila.

LDU Zagreb, 11. marca. (Borza). Devalza Berlin 180—195, Italija 860—870, New-York 15100—1550, Pariz 1146, Praga 170 do 174, Dunaj 59—62. Valute: dolarji 14.500 do 14.600, avstrijske krone 60, žigosani levi 180 do 185, carski rublji 195—205, čehoslovaške krone 180, 20 K v zlatu 250—255, angleški funt 520, francoski franki 1080—1100, napoleonor 547—550, marke 219—224, levi 255 do 260, suvereni 645, italijanske lire 830 do 860, turške lire v zlatu 575—580.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Skoraj novi čevlji št. 38 se prodajo. Stanje 280 K. Vpraša se Trubarjeva ulica št. 5, pritičje, Tomac.

I. Mariborski bioskop
Aleksandrova cesta.

Od sobote 13. do torka 16. marca 1920:

Lote Neumann! **Lote Neumann!**
Senzacija!

Usoda Karole pl. Geldern

Po romanu »Veliko žrelo« za film prirejeno v petih velikih dejanjih

V glavni ulogi: **Lote Neumann.**

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri v nedeljo ob pol 15. (pol 3.), 4. (16.), 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer.

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.